

СЭЛЭНГЭ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Сэлэнгэ аймгийн Орон нутгийн өмчийн газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код: СЭА-2023/03-НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.selenge@audit.gov.mn	Дарга, тэргүүлэх аудитор: Ч.Энхтуяа Утас: 7036-3040	Цахим хаяг: enkhtuyach@audit.gov.mn
Сүхбаатар сум	Аудитын менежер: Б.Батмөнх Утас: 7036-3036	Цахим хаяг: batmunkhb@audit.gov.mn
2023 он	Аудитор: Утас: 7036-2442	Т.Мөнхзул Цахим хаяг: Munkhzult@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1. Аудитын дүгнэлт	3-4
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл	5-10
3. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга	11
3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа	11
3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин	11
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	11
3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлт	12
3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв	13-14
4. Аудитын тайлан	14
4.1 Ерөнхий зүйл	15
4.2 Материаллаг байдал	15
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	15
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	16
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	16
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	17
5. Аудитын илрүүлэлт	18
6. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл	19-20

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
ОНӨГ	Орон нутгийн өмчийн газар
ИТХ	Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	3,428,550.00	4,074,787.64
33	АВЛАГА	0	471,237.64
33510	Байгууллагаас авах авлага	0	471,237.64
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	3,428,550.00	3,603,550.00
35400	Хангамжийн материал	3,428,550.00	3,603,550.00
35410	Бичиг хэргийн материал	1,184,500.00	1,328,500.00
35420	Аж ахуйн материал	2,244,050.00	2,275,050.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	52,726,787.20	45,814,179.51
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	52,726,787.20	45,814,179.51
39100	Газар	0	0
39200	Биет хөрөнгө	52,341,787.16	45,044,179.51
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	21,587,907.00	21,587,907.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,377,951.48	-1,837,268.64
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	31,249,999.92	20,000,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-9,374,999.84	-9,166,666.52
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	10,683,564.23	15,337,499.23
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-5,206,559.88	-5,006,549.88
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	6,213,659.18	4,873,434.84
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,433,831.97	-744,176.52
39300	Биет бус хөрөнгө	385,000.04	770,000.00
39301	Програм хангамж	770,000.00	770,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-384,999.96	0
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	56,155,337.20	49,888,967.15
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	0	40,000.00
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	0	40,000.00
41300	Өглөг	0	40,000.00
41360	Бусад өглөг	0	40,000.00
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	0	40,000.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	56,155,337.20	49,848,967.15
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	56,155,337.20	49,848,967.15
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	56,155,337.20	49,848,967.15
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	63,404,406.76	56,155,337.20
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-7,249,069.56	-6,306,370.05
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	56,155,337.20	49,888,967.15

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	156,441,352.30	184,838,895.48
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	150,922,944.46	166,300,517.25

1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	6,747,139.73	0
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	6,747,139.73	0
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	144,175,804.73	166,300,517.25
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	144,175,804.73	166,300,517.25
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	163,690,421.86	191,145,265.53
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	163,690,421.86	191,145,265.53
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	162,235,721.86	190,145,265.53
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	114,709,686.64	121,697,978.32
210101	Үндсэн цалин	75,515,245.03	77,326,154.88
210102	Нэмэгдэл	24,674,129.77	20,918,874.67
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	2,124,000.00	4,602,597.00
210104	Урамшуулал	1,874,130.00	8,526,036.96
210105	Гэрээт ажлын хөлс	10,522,181.84	10,324,314.81
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	14,889,257.82	15,381,416.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	10,679,470.75	10,510,752.11
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,083,547.90	1,217,666.64
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	931,849.74	968,799.12
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	203,529.74	266,044.59
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	1,990,859.69	2,418,153.54
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	9,377,198.00	9,757,028.29
210401	Бичиг хэрэг	2,742,124.07	2,115,950.00
210402	Тээвэр, шатахуун	3,514,350.00	4,629,822.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,607,875.93	2,513,256.29
210404	Ном, хэвлэл	0	60,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	250,000.00	267,000.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	262,848.00	171,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,716,700.00	2,040,000.00
210604	Урсгал засвар	2,716,700.00	2,040,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	5,299,900.00	9,303,670.00
210702	Дотоод албан томилолт	5,299,900.00	9,303,670.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	4,812,700.00	2,951,779.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	3,716,700.00	2,200,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	432,000.00	0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	300,000.00	210,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	120,000.00	197,779.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	44,000.00	44,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	200,000.00	300,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	10,430,279.40	29,013,393.92

210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	0	7,938,910.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	10,430,279.40	21,074,483.92
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,454,700.00	1,000,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,454,700.00	1,000,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,454,700.00	1,000,000.00
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	-7,249,069.56	-6,306,370.05
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	-7,249,069.56	-6,306,370.05

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	152,922,944.46	172,880,517.25
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	2,000,000.00	6,580,000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	2,000,000.00	6,580,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	2,000,000.00	6,580,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2,000,000.00	6,580,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	150,922,944.46	166,300,517.25
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	6,747,139.73	0
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	6,747,139.73	0
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	144,175,804.73	166,300,517.25
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	144,175,804.73	166,300,517.25
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	152,922,944.46	170,568,617.25
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	152,922,944.46	170,568,617.25
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	151,468,244.46	169,568,617.25
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	114,560,481.84	122,169,215.96
210101	Үндсэн цалин	74,560,188.58	77,722,934.35
210102	Нэмэгдэл	25,424,240.11	21,139,462.96
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	2,179,741.31	4,602,597.00
210104	Урамшуулал	1,874,130.00	8,318,975.87
210105	Гэрээт ажлын хөлс	10,522,181.84	10,385,245.78
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	15,038,462.62	15,381,416.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	10,376,027.23	10,510,752.11
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,092,012.70	1,217,666.64
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	873,590.21	968,799.12
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	354,467.49	248,866.62
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	2,342,364.99	2,435,331.51

2104	Хангамж, бараа материалын зардал	9,040,000.00	9,137,606.29
210401	Бичиг хэрэг	2,637,124.07	2,073,950.00
210402	Тээвэр, шатахуун	3,465,000.00	4,062,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,607,875.93	2,532,656.29
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	330,000.00	409,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,716,700.00	2,000,000.00
210604	Урсгал засвар	2,716,700.00	2,000,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	5,299,900.00	4,750,000.00
210701	Гадаад албан томилолт	0	0
210702	Дотоод албан томилолт	5,299,900.00	4,750,000.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	0	0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	4,812,700.00	2,951,779.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	3,716,700.00	2,200,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	432,000.00	0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	300,000.00	210,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	120,000.00	197,779.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	44,000.00	44,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	200,000.00	300,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	0	13,178,600.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	0	13,178,600.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,454,700.00	1,000,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,454,700.00	1,000,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,454,700.00	1,000,000.00
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	0	2,311,900.00
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	0	2,311,900.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	0	2,311,900.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	0	2,311,900.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	0	2,311,900.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	0	-2,311,900.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн

1	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	-	-	63,404,406.76	63,404,406.76
2	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	-	-	63,404,406.76	63,404,406.76
3	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	-7,249,069.56	-7,249,069.56
4	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	-	-	56,155,337.20	56,155,337.20
5	2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	-	-	56,155,337.20	56,155,337.20
6	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	-	-	56,155,337.20	56,155,337.20
7	Өмчид гарсан өөрчлөлт	-	-	-	-
8	Зарласан ногдол ашиг	-	-	-	-
9	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	-6,306,370.05	-6,306,370.05
10	2022 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	-	-	49,848,967.15	49,848,967.15

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	Хэмнэлт Хэтрэлт	Хувь
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	179,678,700.00	172,880,517.25	6,798,182.75	96.2
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	179,678,700.00	172,880,517.25	6,798,182.75	96.2
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	178,678,700.00	171,880,517.25	6,798,182.75	96.2
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	128,263,000.00	122,169,215.96	6,093,784.04	95.2
210101	Үндсэн цалин	72,319,600.00	77,722,934.35	5,403,334.35	107.5
210102	Нэмэгдэл	29,236,800.00	21,139,462.96	8,097,337.04	72.3
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	6,388,800.00	4,602,597.00	1,786,203.00	72.0
210104	Урамшуулал	9,537,000.00	8,318,975.87	1,218,024.13	87.2
210105	Гэрээт ажлын хөлс	10,780,800.00	10,385,245.78	395,554.22	96.3
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	16,032,900.00	15,381,416.00	651,484.00	95.9
210201	Тэтгэврийн даатгал	10,902,400.00	10,510,752.11	391,647.89	96.4
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,282,600.00	1,217,666.64	64,933.36	94.9
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,026,100.00	968,799.12	57,300.88	94.4
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	256,600.00	248,866.62	7,733.38	97.0
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	2,565,200.00	2,435,331.51	129,868.49	94.9
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	9,138,300.00	9,137,606.29	693.71	100.0

210401	Бичиг хэрэг	2,700,000.00	2,073,950.00	626,050.00	76.8
210402	Тээвэр, шатахуун	3,450,000.00	4,062,000.00	-612,000.00	117.7
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,568,300.00	2,532,656.29	35,643.71	98.6
210404	Ном, хэвлэл	70,000.00	60,000.00	10,000.00	85.7
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	350,000.00	409,000.00	-59,000.00	116.9
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	4,311,900.00	4,311,900.00	0.00	100.0
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	2,311,900.00	2,311,900.00	0.00	100.0
210604	Урсгал засвар	2,000,000.00	2,000,000.00	0.00	100.0
2107	Томилолт, зочны зардал	4,750,000.00	4,750,000.00	0.00	100.0
210702	Дотоод албан томилолт	4,750,000.00	4,750,000.00	0.00	100.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	3,004,000.00	2,951,779.00	52,221.00	98.3
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	2,200,000.00	2,200,000.00	0.00	100.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	210,000.00	210,000.00	0.00	100.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	250,000.00	197,779.00	52,221.00	79.1
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	44,000.00	44,000.00	0.00	100.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	300,000.00	300,000.00	0.00	100.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	13,178,600.00	13,178,600.00	0.00	100.0
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	13,178,600.00	13,178,600.00	0.00	100.0
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,000,000.00	1,000,000.00	0.00	100.0
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,000,000.00	1,000,000.00	0.00	100.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,000,000.00	1,000,000.00	0.00	100.0
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	179,678,700.00	172,880,517.25	6,798,182.75	96.2
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	169,678,700.00	166,300,517.25	3,378,182.75	98.0
320001	Орон нутгийн төсвөөс	169,678,700.00	166,300,517.25	3,378,182.75	98.0
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	10,000,000.00	6,580,000.00	3,420,000.00	65.8
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	10,000,000.00	6,580,000.00	3,420,000.00	65.8

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Сэлэнгэ аймгийн Орон нутгийн өмчийн газрын үйл ажиллагааны чиглэлийг дараах байдлаар тодорхойлжээ. Үүнд:

- Орон нутгийн өмчийн харилцааг зохицуулсан хууль тогтоомж, бодлогыг аймгийн нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд хэрэгжүүлэх,
- Төрийн худалдан авах ажиллагаатай холбогдон гарсан хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэх гэх мэт.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль, тогтоомж, бодлого журамд дараах өөрчлөлт орсон байна.

Үүнд:

- Монгол Улсын 2022 оны Төсвийн тухай хуулиар төсөв, санхүүжилттэй холбоотой,
- Хөдөлмөрийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгыг 2022 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс дагаж мөрдсөн,
- Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг дагаж мөрдсөн,
- Төрийн албаны тухай хуульд 2022 оны 04 дүгээр сарын 22, 07 дугаар сарын 05, 11 дугаар сарын 11-нд нэмэлт өөрчлөлт орсон,
- Засгийн газрын 2022 оны 03 дугаар сарын 09-ний өдрийн 107 дугаар тогтоолоор Үйлчилгээний албан тушаал эрхэлдэг төрийн албан хаагчийн цалингийн доод хэмжээг шинэчлэн тогтоосон гэх мэт.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Тус газрын санхүүгийн үйл ажиллагаанд аймгийн Санхүүгийн хяналт, аудитын албанаас дотоод хяналт, аудит хэрэгжүүлдэг бөгөөд тайлант онд санхүүгийн хяналт шалгалт, дотоод аудит хийгдээгүй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Сэлэнгэ аймгийн Орон нутгийн өмчийн газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Сэлэнгэ аймгийн Засаг даргын 2021 оны 02 дугаар сарын 23-ны өдрийн А/58 дугаар захирамжаар Сэлэнгэ аймгийн төсөвт байгууллагуудын хэмжээнд дагаж мөрдөгдөх нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг баталсныг бүртгэлийн үйл ажиллагаанд мөрдөж байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Сэлэнгэ аймгийн Орон нутгийн өмчийн газрын 2022 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 6,266.4 мянган төгрөгөөр буюу 11.2 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	/мянган төгрөгөөр/		
	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	-	-	-
Авлага	-	471.2	471.2
Бараа материал	3,428.5	3,603.5	175.0
Үндсэн хөрөнгө	52,726.8	45,814.2	-6,912.6
Нийт хөрөнгө	56,155.3	49,888.9	-6,266.4
Өр төлбөр	-	40.0	40.0
Засгийн газрын хувь оролцоо	56,155.3	49,848.9	-6,266.4
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	56,155.3	49,888.9	-6,266.4

Тайлант оны эцэст авлага данс 471.2 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй тайлагнагдсан нь ХАОАТ-ын авлага үүснээс шалтгаалсан байна.

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 3,603.5 мянган төгрөг болж өмнөх оноос 175.0 мянган төгрөгөөр өссөн нь төсвийн хөрөнгөөр 13,718.8 мянган төгрөгийн бараа материал худалдан авсан болон Магнай трейд ХХК-с 108.4 мянган төгрөгийн шатахууны урамшуулал авч, 171,0 мянган төгрөгийн материалыг актлан, 13,481.2 мянган төгрөгийн бараа материалыг зарцуулснаас шалтгаалсан байна.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл /анхны өртгөөр/ 62,568.8 мянган төгрөг болж өмнөх оноос 7,936.3 мянган төгрөгөөр буурсан байна. Эдгээр нь

- Төсвийн хөрөнгөөр 2,311.9 мянган төгрөгийн зөөврийн компьютер худалдан авсан,
- Анхны өртгөө элэгдлээрээ нөхсөн 22,098.1 мянган төгрөгийн хөрөнгийг данс бүртгэлээс хасаж, 11,849.9 мянган төгрөгөөр үнэлж, шинэчлэн тогтоосноос шалтгаалсан байна.

Өр төлбөр данс 40.0 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байгаа нь бараа материалын төлбөрийн төлөгдөөгүй үлдэгдлээс шалтгаалсан болно.

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл 49,888.9 мянган төгрөг болж 6,266.4 мянган төгрөгөөр буурсан нь тайлант үеийн үр дүн буурснаас шалтгаалжээ.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2022 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэр болон нийт зарлагыг 197,474.1 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн төслийн саналаас нийт 17,786.4 мянган төгрөгөөр бууруулж, 179,687.7 мянган төгрөгөөр баталсан байна. Үүнд:

- Цалин, НДШ-ийн зардлыг 3,463.5 мянган төгрөгөөр,
- Хангамж, бараа материалын зардлыг 3,202 мянган төгрөгөөр,
- Эд хогшил, урсгал засварын зардлыг 4,288.0 мянган төгрөгөөр,
- Албан томилолтын зардлыг 4,350.0 мянган төгрөгөөр,
- Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний зардлыг 682.9 мянган төгрөгөөр,
- Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал, урамшууллын зардлыг 1,800.0 мянган төгрөгөөр тус тус бууруулан баталсан байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 5 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 179,687.7 мянган төгрөгийн төсөв баталж, 169,687.1 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 10,000.0 мянган төгрөгийг үйл ажиллагааны орлогоор санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 5 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 179,880.5 мянган төгрөгийн төсөв баталж, орон нутгийн төсвөөс санхүүжүүлэхээр төлөвлөн, гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвөөс 166,300.5 мянган төгрөгийн санхүүжилт, өөрийн орлогоос 6,580.0 мянган төгрөг авч, урсгал үйл ажиллагаанд зарцуулж, төсвийн гүйцэтгэл 96.0 хувьтай байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөгөөр/					
д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
1	Үндсэн үйл ажиллагааны зардал /80101/	151,180.3	144,811.0	6,369.3	96
2	Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж /80802/	1,000.0	1,000.0		100
3	Гэрээгээр гүйцэтгүүлэх ажил /80103/	12,128.8	11,690.9	437.9	96
4	Мэдээлэл, сурталчилгааны зардал /80205/	2,200.0	2,200.0		100
5	Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тооллого /81545/	13,178.6	13,178.6		100
	Дүн	179,687.7	172,880.5	6,807.2	96.0

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Тайлант онд тус газрын нэмэлт санхүүжилтийн 100130051424 тоот дансанд орлого, зарлагын гүйлгээ хийгдээгүй байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны Сэлэнгэ аймгийн Орон нутгийн өмчийн газар нь 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав. Мөн анхан шатны баримтын бүрдүүлэлттэй холбоотой өгсөн зөвлөмжийг тусгасан болно.

Аудитыг Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Т.Мөнхзул гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Б.Батмөнх, дарга, тэргүүлэх аудитор Ч.Энхтуяа нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Сэлэнгэ аймгийн Орон нутгийн өмчийн газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 01 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 68 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл “дунд” гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2021 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын 158,848.8 мянган төгрөгөөс 1.0 хувиар буюу 1,588.4 мянган төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж, шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хүрээнд тус газар нь дараах арга хэмжээнүүдийг хэрэгжүүлсэн байна. Үүнд:

- *Бичгийн цаас, принтерийн хорны зардлыг хэмнэх зорилгоор бичиг хэрэг, албан хэрэг хөтлөлтөд дотоод сүлжээг ашигласан,*
- *Урсгал засварын болон бусдаар гүйцэтгүүлэх ажил үйлчилгээний төлбөрийг хэмнэж ажилласан байна.*

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд Сэлэнгэ аймгийн Орон нутгийн өмчийн газрын мэдээлбэл зохих 20 төрлийн 167 мэдээллээс 164 мэдээллийг хугацаанд нь мэдээлж, цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын 1, таван сая төгрөгөөс дээш худалдан авалтын 2, өмч хөрөнгө захиран зарцуулах шийдвэрийн 1 зэрэг нийт 4 мэдээллийг хугацаа хоцроож шилэн дансанд мэдээлсэн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Шилэн дансны тухай хуулийг хэрэгжүүлэн ажиллах албан шаардлага хүргүүлэх.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулах мэдээлэл нь Шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцээгүй гэж дүгнэлээ

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Дарга, тэргүүлэх аудиторын 2022 оны 10 дугаар сарын 27-ны 143 дугаар “Санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийх тухай” албан бичгийг хүргүүлсэн бөгөөд тус байгууллагын 2022 оны 3 дугаар улирлын санхүүгийн тайлан, холбогдох баримтад хийсэн завсрын үеийн аудитаар алдаа, зөрчил илрээгүй байна.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар автомашины 100 км гүйлтэд зарцуулах нормд хэмжилт, сорилт хийж шинэчлэн тогтоох, төлбөрийн цахим баримтыг үндэслэж ажил гүйлгээг гүйцэтгэж байх, шилэн дансны мэдээллийг хугацаанд нь мэдээлж байх гэх мэт 3 зөвлөмж өгснөөс 2 зөвлөмжийг хэрэгжүүлж, шилэн дансны мэдээллийг хоцроосон зөрчлийг давтан гаргасан байна.

Хүснэгт 3. Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Зөвлөмж	3	9,219.2	2	9,219.2	66.7
Нийт дүн	3	9,219.2	2	9,219.2	66.7

/мянган төгрөгөөр/

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Сэлэнгэ аймгийн ИТХ-ын 2021 оны 12 дугаар сарын 03-ны өдрийн 25 дугаар тогтоолоор тус газрын үйл ажиллагаагаар буюу худалдан авах ажиллагааны тендерээс 10,000.0 мянган төгрөгийн орлого бүрдүүлэхээр төлөвлөснөөс гүйцэтгэлээр 6,580.0 мянган төгрөг төвлөрүүлж, төлөвлөгөөг 3,420. 0 мянган төгрөгөөр тасалсан байна.

Энэ нь төлөвлөгөө баталсны дараа Сэлэнгэ аймгийн Засаг даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 20-ны өдрийн А/393 дугаар захирамжаар орон нутгийн төсөв, орон нутгийн хөгжлийн сан, замын сангийн хөрөнгө оруулалтаар санхүүжигдэн хэрэгжих 60 төсөл арга хэмжээний худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулах эрхийг холбогдох сумдын Засаг дарга нарт шилжүүлснээс шалтгаалсан байна.

Цаашид өөрийн орлогыг бодит байдалд үндэслэн үнэн зөв төлөвлөх шаардлагатай байна.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нягтлан бодох бүртгэлтэй холбоотой алдаа илрээгүй бөгөөд нийт 1,261.2 мянган төгрөгийн зөрчил илэрснээс 511.2 мянган төгрөгийн зөрчилд албан шаардлага хүргүүлж, 750.0 мянган төгрөгийн 2 зөрчилд зөвлөмж өгөв.

5.1 Албан шаардлага

5.1.1 Илрүүлэлт: Төсвийг зохистой удирдаагүй, төлбөр тооцоог урьдчилан хянан баталгаажуулаагүйн улмаас 471.2 мянган төгрөгийн ХХОАТ-ын авлага, 40,0 мянган төгрөгийн бараа материалын төлбөрийн өр төлбөр үүсгэсэн байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8 дахь “Төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.5-дахь “дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах” гэсэн заалтуудыг тус тус зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төсвийг зохистой удирдах, төлбөр тооцоог урьдчилан хянах замаар өр төлбөр, авлага үүсгэхгүй ажиллах, харилцагч байгууллагуудтай тооцоо нийлж үлдэгдлийг баталгаажуулж байх албан шаардлага хүргүүлэх.

5.2 Зөвлөмж

5.2.1 Анхан шатны баримттай холбоотой асуудал:

Илрүүлэлт: Тайлант онд нийт 750.0 мянган төгрөгийн бичиг хэргийн материалын худалдан авалтын цахим төлбөрийн баримтыг нэр төрөл, тоо хэмжээ тус бүрээр бус бөөн дүнгээр баталгаажуулсан нь Сангийн сайдын 2017 оны 347 дугаар тушаалын 1 дүгээр хавсралтын 6.5 дахь “... Төлбөрийн баримтад борлуулагч, худалдан авагчийг таних тэмдэг, татвар төлөгчийн дугаар, төлбөр тооцоо хийгдсэн он, сар, өдөр, бараа, ажил, үйлчилгээний нэр, код, тоо хэмжээ, үнэ, татварын дүнг тусгана. ...” гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж: Худалдан авалтыг бараа, ажил, үйлчилгээний нэр төрөл, тоо хэмжээ нэг бүрийг тусгасан төлбөрийн цахим баримтаар баталгаажуулж байх.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 06 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Дүн												

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Төсвийг зохистой удирдаагүй, төлбөр тооцоог урьдчилан хянан баталгаажуулаагүйн улмаас 471.2 мянган төгрөгийн авлага, 40,0 мянган төгрөгийн өр төлбөр үүсгэсэн	1	511.2			1	511.2						
Цахим баримтыг нэр төрлөөр бус бөөн дүнгээр тусгасан	1	750.0					1	750.0				
Нийт дүн	2	1,261.2			1	511.2	1	750.0				

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Мэдээллийг хугацаа хоцроосон	4				4			
Дүн	4				4			

Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Дүн								
Нийт дүн	4				4			